

Společenská kronika

NAROZENÍ:

14. 4. 1994 se narodila v Jilemnici manželům Haně a ing. Jaroslavovi Hylmarovým z Vysokého dcera **Julie**

14. 4. 1994 se narodil v Jilemnici manželům Daně a Martinovi Petruškovým z Vysokého syn **Martin**

17. 4. 1994 se narodila v Jilemnici manželům Iloně a Miroslavovi Pražlerovým ze Sklenářic dcera **Adéla**

Přejem novým občánkům i rodičům hodně zdraví!

SVATBY:

V obřadní síni MěÚ ve Vysokém nad Jizerou uzavřeli dne 23. 4. 1994 manželství

pan Michal Doležal z Prahy a slečna Libuše Slavíková z Vysokého nad Jizerou

Hodně štěstí!

Životní jubilea oslavili:

Trič:

12. 5. Anna Lukešová 80 let

Stará Ves:

3. 5. Jaroslav Špaček 72 let

Sklenářice:

20. 5. Marie Holcová 81 let

Vysoké nad Jizerou:

12. 5. Anna Novotná 83 let

22. 5. Václav Hladík 73 let

4. 5. MUDr. Miluše Mašková 71 let

14. 5. Erna Poloprutská 70 let

20. 5. Marie Vodseďálková 77 let

Do dalších let přejeme dobrou pohodu a zdraví!

ÚMRTÍ:

4. 4. 1994 zemřela paní Olga Pacholíková, z Vysokého, bytem v Poniklé ve věku 82 let

15. 2. 1994 zemřela paní Ludmila Pechová ze Sklenářic ve věku 65 let. Zpožděné oznámení je zaviněno tím, že na MěÚ nebyl dodán úmrtní list včas.

Čest jejich památce!

VLASTNĚ DNE
MUZEUM

512.11 VYSOKÉ N/JIZ.

ZPRAVODAJ Mě
400 ks, cena 3,-

16

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ
MĚSTSKÉHO ÚŘADU
VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

KVĚTEN 1994

P. Bosmans:

*Hledej štěstí a přece ho nenajdeš!
Štěstí ti bude unikat jako krásný motýl,
bude tě obletovat, snad si i na chvíli
u tebe sedne.
Nehledej je, ono samo přijde k tobě!
Štěstí je jako stín, který tě sleduje,
i když na ně nemyslíš.
Štěstí přijde k tobě jako báječný pocit,
když ty sám zapomeneš na sebe,
abys žil pro druhé.*

*Zkus jednou zapomenout
na svou radost i na své trápení!
Udělej radost druhým,
mysli na svou rodinu, potěš nemocného,
navštiv starého člověka.
A jednoho dne si náhle uvědomíš,
že jsi šťastný.*

Takové štěstí se nedá koupit!

Zprávy z městského úřadu

2. května proběhlo veřejné zasedání městského zastupitelstva, kde došlo k projednání obecně platné vyhlášky o místních poplatcích. Podstatné body této vyhlášky budou zveřejněny v červnovém čísle našeho časopisu, neboť její platnost by měla nastat 1. 7. 1994.

MěÚ vyjadřuje pochybnosti o dodržení termínu k zahájení provozu ČOV (čističky odpadních vod) Stará Ves. Město apeluje na firmu TRIGA CS, která tuto stavbu provádí, aby dostála všem závazkům, vyplývajícím z její činnosti na území města.

Smluvní termín je konec června 1994.

Redakci Větníku a města není lhostejná

problematika provozu bývalé SEBA 13. V příštím čísle bychom chtěli čtenářům přinést vyjádření „nových“ majitelů.

Provoz koupaliště byl zkušebně na jednu sezónu přidělen vedoucímu firmy ALF panu Bečkoví.

MěÚ sděluje, že známky na popelnice budou od tohoto měsíce k dostání v prostorách veřejně sociálního zařízení (WC) u pí. Malíkové denně od 8 - 15 hod. a v neděli.

MěÚ se rozhodl zrekonstruovat starou cestu kolem smrku do Sklenavic. Tuto práci vykonává firma Matoušek, Vysoké nad Jizerou.

NAŠI POSLANCI

Poslanecké „okénko“ uzavíráme rozhovorem se starostou města panem J. Maturou.

Pane starosto, jste poslední v řadě zvolených představitelů Vysokého. Jistě jste se zájmem četli, jak se o své práci v našem časopise vyjadřovali a své zkušenosti prezentovali jednotliví poslanci, členové rady, zastupitelstva i jednotlivých komisí. Jak byste ze svého postavení hodnotil tyto přispěvky?

Samozřejmě jsem četl názory jednotlivých členů rady, zastupitelstva, komisí i občanů. Většinu lidí je známo, že 3 roky volebního období nebyla pozice starosty ani členů zastupitelstva nikterak lehká. Celé období je poznamenáno rozporem mezi státní správou a samosprávou, novelizací vyhlášek, zápolením politických stran a hnutí, rozpadem Československa, atd. Úřady jsou zavaleny ověřováním podpisů, vystavením rodných a úmrtních listů, ověřováním národností, vyhledáváním restitučních pozemků a mnoha dalšími věcmi ohledně majetkového vypořádání. Nesmíme zapomenout, že ani změny související s přeměnou národních výborů a městské rady netrvaly jeden den. Tyto a všechny ostatní změny v našem státě se promítají i do myšlení a rozhodování členů zastupitelstva. Z některých

veřejných vystoupení a příspěvků je zřejmá politická příslušnost k některé z politických stran, někteří prosazují názory menších skupin nebo celků, ne vždy v souladu s potřebami města. Další část rozhodnutí je ovlivněna ne vždy dostatečnou přípravou jednotlivých členů zastupitelstva a komisí. Poněvadž jsme všichni jen lidé, naše rozhodnutí mají samozřejmě také své chyby. Ty pramení někdy z neznalosti dané věci, jindy z osobního názoru na danou věc. Všichni si však přejeme, aby se nám práce pro město dařila, aby naše názory se nelišily od názorů většiny našich občanů. Toto volební období je svým způsobem zkušební, v dalších letech je třeba vše řádně zvážit, vzít si ponaučení z chyb a nedostatků, které jsme udělali za uplynulé 3 roky.

Jak hodnotíte vedení samosprávy města z pozice bývalého předsedy národního výboru a z pozice starosty města? Je to otázka legislativy, ziskávání finančních prostředků, spolupráce s jinými subjekty, spolupráce s občanem.

Bliží se komunální volby, a tak naše otázky vyplývají z hodnocení funkčního období.

S potížemi legislativního charakteru se setkávám již od roku 1983 v této době jako místopředseda NV, po roce 1989 jako předseda. V novém volebním období máme za sebou 3 roky. Znění některých zákonů mě přímo zaskočilo, znejistilo, jindy zase nemile překvapilo, to samé platí o tvorbě některých právních norem. Zákonomodárci by si měli uvě-

domit, že před každou závažnou změnou některého ze zákonů je třeba také zjistit názory obyčejných lidí. Snažit se tyto lidi pochopit nebo naopak jim mnohé vysvětlit. V budoucnu více přihlížet k potřebám praktického života. Za celé období jsem se nesetkal s některým ze zákonů, který by zakazoval vytváření dalších odborů, oddělení, úřadů a dalších nepotřebných subjektů. Jejich pracovníci se nám snaží dokázat, že právě oni jsou ti nepostradatelní. Formuláře, které nám zasílají, jsou nepřehledné a zbytečné. Městské úřady budou nuceny zaměstnat dalšího pracovníka, který bude pověřen tiskopisy třídit a vzhledem k jejich množství, které každým rokem neuvěřitelně přibývá, odnášet je do sběrných surovin, kde budou alespoň částečně využity.

Je všeobecně známo, že příjmy do rozpočtů menších měst a obcí nedosahují možností větších měst. Z příjmů daní a poplatků je možné ve městě udržet současný stav, výše uvedené finanční prostředky však nedovolují další rozvoj města. Získání těchto finančních prostředků bych rozdělil do dvou skupin. První se týká možnosti získat státní dotaci na konkrétní akci. Druhá, více pravděpodobná, je cestou dlouhodobých půjček nebo úvěrů. V tomto případě si myslím, že je třeba nechat rozhodnout naše občany, poněvadž zadluženost a splácení půjčky bude delší než jedno volební období. Řešit některé menší problémy mně pomáhá velice dobrá spolupráce s okolními městy a obcemi, ale také s našimi občany.

Myslím, že dobré jednání a osobní pomoc druhému se většinou mnohonásobně vrátí ku prospěchu celého města. Samozřejmě, že jsou mezi námi lidé, kteří mají vysoké osobní požadavky ve všech směrech, bez ohledu na ostatní, a vyhovět těmto požadavkům je v nadlidských silách. Proto upřímně lituji, že jsem nestudoval černou magii.

Co hodnotíte jako největší úspěch tohoto období a naopak, co pro vás bylo největším zklamáním ve funkci starosty?

Zhodnocení uplynulého 3 letého volebního období není v žádném případě lehkou záležitostí. Za úspěch považuji každou i sebemenší vyřešenou záležitost nebo stavbu, která přispěla k rozvoji našeho města nebo přinesla prospěch našim občanům. Jestli se povedlo toho prospěšného málo nebo hodně, ponechám na zvážení lidem žijícím v našem městě. Za neúspěch považuji skutečnost, že jsme nedokázali pokračovat v plynofikaci a elektrifikaci města. Největším zklamáním je fakt, že neexistují dobré mezilidské vztahy, snášenlivost a tolerantnost jsou pro mnohé lidi cizím pojmem. Někteří lidé si myslí, že úřad je proto, aby se měli kde vykičovat. Nadávky a jiné urážky na účet zaměstnanců úřadu nejsou žádnou výjimkou. Přesto pracovníci úřadu se jim snaží vyhovět i ve všech možných věcech i mimo úřední dny, ale pro některé lidi naše snaha jim vyhovět i ve věcech, které nám nepřísluší, nic neznamená. Podle jejich názorů dě-

láme všechno špatně, nebo nic. Tito lidé na sebemenší chybu ze strany úřadu reagují podrážděně a svým neuváženým jednáním škodí celému městu. Nevidím žádný důvod, aby v demokratické společnosti řídili všichni všechno za každou cenu. Neodmítám žádnou dobrou míněnou i sebemenší pomoc nebo radu, naopak si přeji, aby všichni občané se zúčastnili rozhodování. Ale konečnou odpovědnost musí nést starosta a zvolení zástupci města. Velikým zklamáním je pro mě skutečnost, že všechno, co se komu nehodí, přeneslo do působnosti obce, samozřejmě bez finančního krytí a předání patřičných zkušeností.

Vzhledem k tomu, že u občanů města i přilehlých obcí požíváte uznání za svoji práci, rádi bychom se vás zeptali, budete-li v příštích volbách kandidovat a v případě, že ano, co byste považoval za hlavní náplň příštího funkčního období?

Po zvážení celé situace bych chtěl znovu kandidovat v příštím volebním období. Je však možné, že nový zákon o volbách umožní kandidovat jen členům politických stran. Jestliže mně bude umožněno kandidovat jako nezávislý kandidát a získám podporu a důvěru vysokých občanů, je samozřejmě, že využiji svých zkušeností a budu se snažit dokončit rozestavěné a připravované akce. Jako hlavní úkol v příštím volebním období vidím vyřešení bytové otázky postavením bytových jednotek i za cenu půjčky nebo úvěru. Závěrem mně dovolu, abych

vám poděkoval za vaši pomoc při různých akcích, děkuji vám i za pochopení v uplynulém 3 letém období. Moje přání je, abychom všichni dokázali, že při našich jednáních na prvním místě za každých okolností zůstane člověk.

*Jménem redakce se ptala
Lud. Hnyková*

Nezáleží na tom, co o nás říkají lidé, ale na tom, jací skutečně jsme, jak jsme věrni sami sobě.

Z dopisu čtenářů

Pane starosto!

Chci Vám touto cestou poděkovat za obstarání pečovatelské služby na nákupy potravin. Vzhledem k mému stáří a nemoci nemohu do Vysokého nebo do Semil sama cestovat.

Je to krásné, když se na staré lidi pamatuje. A jeden ke druhému si najde cestičku lásky a pochopení.

Proto přeji našemu panu starostovi zdraví, štěstí a stále veselý elán v jeho práci. A všem, kdo se na tom podílí a to je pan ing. Štěpánek a pečovatelka paní Babáková.

Marie Pěničková z Helkovic

Vážená redakce,
jako reakci na článek ve vysoc-kém Větrníku Vám musím sdělit, že plně souhlasím s názorem spolu-

majitelky MEXIKA ve Sklenařicích paní Jandové-Halířové, že dnešní podnikatelé koukají víc na peníze než na pověst pohostinství, které provozují. Jestli jsem do této kategorie patřil i já, nechám ovšem na posouzení mým bývalým zákazníkům, to paní Jandové-Halířové nepřísluší. Já osobně doufám, že se mi podaří kousíček té bývalé pověsti MEXIKU vrátit.

Když už je můj dopis reakcí na zmínku spolumajitelky „MEXIKA“ o penězích, musím z pohledu již bývalého hostinského a po ročních zkušenostech na MEXIKU pouze konstatovat, že je to hospůdka skutečně k nezaplacení.

Miloslav Janda, bývalý hostinský Mexika.

Podnikám, podnikáš, podnikáme

Roztrhl se pytel s novými obchody

TEXTIL - metráž - čistírna

to je nová firma na rohu proti poště, skrývající vkusně a moderně zařízený obchod, který všichni zájemci přivítali a po jedné návštěvě sem často a rádi zavítají znovu. Byl otevřen ve středu 4. května. Majitelka paní Eva Lánská s dcerou Lucíí byly tak laskavé a poskytly mi interview, k němuž jsme se sešli v čítně.

Jak jste se rozhodla k podnikání v této branži?

I když jsem šila, přála jsem si obchod s metráží. V oboru jsem 5 let pracovala, s šitím vlastně práce s látkou souvisí a v první řadě mě ne-smírně baví.

A co se týče prostor?

O prostory jsem měla zažádáno už před dvěma lety. Tehdy tady však měla být umístěna lékárna. Loni v létě mi je městský úřad pronajmul s podmínkou znovu zavedené čistírny.

Co všechno bylo třeba udělat a zařídit?

Samozřejmě největší problém je vždy shánění peněz. Pomohly půjčky. Veškeré stavební úpravy nám prováděla firma P+P, obložení pultu a výlohy pan J. Šikola. Kovové regály vyráběné u Kolína byly zadane k nastříkání (velmi zdařilému) v Lánově. Jejich skládání nám dalo zabrat, několikrát jsme provedli změnu, ale s konečným vzhledem jsme moc spokojené. O osvětlení se postaral pan Kynčl z Poniklé a lino pokládal pan Novotný z Jilemnice. Nákup zboží byl bez problému - všude ve velkoobchodech jsme se setkaly s ochotou spolupracovat. Nakupovat jsme ale musely za hotovost. Výjimkou byla dohoda po telefonu na inzerát ze Zlatých stránek. Nejenže nám vystavili fakturu, ale nabídli počkat se zaplacením zboží, protože vědí, jaké to je začínat. Stejně jako pan Holas z Vrchlabí, který instaloval bezpečnostní zařízení. Katka Roubalová nám pěkně

naaranžovala výlohy. Chtěly bychom využít Větrník k poděkování všem zúčastněným, kteří nám pomáhali, včetně Městského úřadu ve Vysokém za umožnění otevřít náš obchod.

Jakou máte provozní dobu?

Prozatím denně 8. 30-11. 30 a 13. 00-17. 30 a sobotní prodej od 8. 00 do 11. 00 hodin. Časem se popřípadě přizpůsobíme zájmu zákazníků. Při mimořádných příležitostech jako je divadelní představení nebo pouť bude otevřeno i v neděli a včas oznámeno zákazníkům.

Jaké zboží a služby nabízíte?

Metráž - zatím jenom látky - počítáme s jejich rozšířením. Dámský, dětský a pánský kusový textil, prádlo, košile, ponožky, tepláky, zástěry, fóliové ubrusy. Čistírna bude odvázet do Jičína každé úterý zakázky a zároveň přivážet vyčištěné. Lhůta pro zákazníka je do 14 dnů. Platí se předem + manipulační poplatek 3, Kč, aby se předešlo nevyzvednutí věcí. Omlouváme se, že původně zamýšlenou stříhovou službu nemůžeme stihnout uskutečňovat.

Kdo v obchodě pracuje?

Hlavní prodavačkou je prostřední dcera Lucie, vypomáhat budou i další dvě dcery Eva a Zuzana.

Máte své dodavatele?

Našly jsme si už své stálé dodavatele k naší spokojenosti.

Jak probíhal váš první den?

V pohodě. Prvních pět návštěvníků dostalo jako malou pozornost k

nákupu porcelánové slůně pro štěstí. Zákazníkům se prostředí líbilo, naladili nás do další práce. Jsme velmi spokojené, máme do ní chuť i elán. Milým překvapením byla pro nás kytička, kterou přinesla paní doktorka Mašková. Zákazníky, kteří napoprvé uspokojeni nebyli, se budeme snažit uspokojit zbožím přístě.

Vaše plány a přání?

Chtěly bychom do budoucna rozšířit nákup a prodej. Těšilo by nás, kdyby k nám chodilo rádo co nejvíce lidí. Přály bychom si oboustrannou spokojenost.

Náš rozhovor byl příjemný, měla jsem dobrý pocit, že další potřebný obchod v našem městečku je v těch správných rukou. Vždyť koho práce baví, nemůže ji dělat jinak než dobře. Děkuji a přeji prosperující obchod plný spokojených zákazníků.

Ivana Řehořová

Firma ALF

otevřela 2. 5. v přilehlé bývalé směnárně malé občerstvení. Je určeno mládeži, pracujícím, turistům i projíždějícím. Občerstvení je v relativně přijatelných cenách. Nabízí se: párky v rohlíku, hamburgry, obložené tousty, nealkoholické nápoje, ale i pivo. Možný je i prodej piva ve velkém na různé akce, pro obchod a pod. K dostání budou i různé cukrovinky, balené mražené výrobky, ale i mapy, pohlednice atd.

Bude se vařit káva i čaj do kelímků, později budou k dostání i různé zeleninové saláty.

Fungovat bude toto zařízení po celý rok, otevřeno pravidelně PO - PÁ od 8. 15 - 17. 00 hod.

Za teplých dnů možnost posezení pod slunečníkem. V textilním oddělení ALF můžete podávat objednávky pro „Quelle“ v Rokytnici.

5. 5. 1994 byl otevřen další obchod, a to DROGERIE Hany Kučerové. Podrobněji o tomto zařízení v příštím čísle.

Penzion HARRY

Při cestě od vleku směrem k Mexiku stojí nový penzionek s krásným výhledem na hory, zapadající svým stylem i použitím dřeva do prostředí.

Přivítal nás v něm sympatický dlouhán a ochotně si s námi popovídal v útulné a na úrovni zařízené restauraci s barem a zajímavou malovanou pipou.

Penzion postavil a rok soukromě provozoval pan Prokeš z Litoměřic. V loňském roce ho od něj koupila firma KAWOPA s. r. o., pražská realitní a obchodní kancelář. Její zaměstnanec pan Tomáš Karkan, současný vedoucí, dříve vedl restauraci a má kromě praxe i odborné vzdělání. Po převzetí vyšlo najevo, že vlastně provoz penzionu nebyl povolen. Na firmu tudíž od počátku byly kladeny na úřadech vyšší nároky. Dále musela dávat do pořádku některé nedostatky, jako například komín. Firma i její zaměstnanci se snaží o jejich dořešení. Dřevěné obložení a další zařízení jsou dílem firmy. Problémy nastaly i se sousední rekreační chalupou, jejíž majitel z Kolína nechce dát povolení k fungování penzionu. Koncem

prosince loňského roku proběhla kolaudace a soused se odvolal. Penzion tedy zatím slouží jako rodinný domek s ubytováním. V restauraci se mohou oficiálně podávat pouze snídaně. Po vyřešení situace by měla sloužit veřejnosti. Ze strany firmy byla původní představa o provozu větší. Může se stát, že bude chtít penzion prodat nebo předat do nájmu. Zákazníci během zimních měsíců přijíždějí z Německa, ale je samozřejmě zájem i o české návštěvníky, pro které jsou cenové relace nižší. V zimě se zaměstnanci rozhlíželi a zjišťovali možnosti. Uvažuje se o půjčování lyží a bot v zimní sezóně a horských kol, kterých mají už 10 kusů zakoupených, v létě. Připraven je i skládací kulatý bazén pro děti 1 m vysoký a asi 4 m široký. Plánuje se úprava terasy se stolkou a slunečníky a okolí penzionu. Úprava cesty od silnice je sponzorována firmou. Penzion pomalu získává klientelu. Propagace je malá, čeká se na vyřešení právních vztahů. Reklamu dělají jen cedulky u silnice od původního majitele. Penzion má dva zaměstnance, kromě pana Karkana je to i jeho manželka. V případě většího provozu počítají s tím, že zaměstnají 1 sílu na sezónu. Manželé Karkanovi se svým malým synem si už u nás zvykli a líbí se jim tu. Spokojeni by byli s pronájmem penzionu. Otevřeno mají pro návštěvníky stále.

Přejeme jim brzké vyřešení problémů a úspěch v podnikání.

Iva Řehořová a Jarmila Novotná

Na úpravu staré cesty do Sklenářic přispěla firma KAWOPA v zastoupení manželů Karkanových částkou 10. 000 Kč.

ŠKOLNÍ OKÉNKO

Sklenářická škola

Vyprávění o historii této školy si autorka rozdělila do 3 částí:

Žáci, Učitelé a Jak šel život.

Jací byli tedy sklenářičtí žáci?

Podle školní matriky byla škola ve Sklenářicích zřízena v r. 1856. Až do r. 1930 sídlila v budově, kterou známe jako „sklenářickou sokolovnu“. V souvislosti s výstavbou nové školní budovy byla stará škola prodána místní těl. jednotě SOKOL za 15. 000 Kč s tím, že byla školou - za hrazení provozních nákladů - využívána jako tělocvična.

Žáci

O tom, jací byli žáci sklenářické školy, máme málo údajů. Víme jen to, že to byly většinou velmi chudé děti pocházející z rodin drobných zemědělců, navlékačů koral, dělníků Kunovy tkalcovny. Navzdory chudobě poměrně málo stonaly. Kromě běžných dětských nemocí (plané neštovice, spalničky, příušnice, černý kašel), proti nimž byly už před 1. svět. válkou očkovány, trpěly, zejména v zimním období, chřipkou. Jak dětské nemoci, tak chřipka ochromily čas od času vyučování (v říjnu 1929 např. musela být kvůli planým neštovicím na 10 dnů uzavřena škola). Za celé sledované období (přibližně 60 let) nebyl uveden žádný případ úmrtí školního dítěte. Do školy chodily poměrně pilně, i když nutno uvést, že se vyskytly i případy

potrestání rodičů za neposlání dětí do školy. 13. 12. 1887 čteme např. záznam, že rodiče museli zaplatit 2 zl. pokuty, že neposlali syna od května do školy, 17. 1. 1892 byly uděleny tresty šesti a dvanáctihodinného vězení. (Případy nedbalé docházky projednávala místní školní rada, tresty byly stanoveny uvážlivě po přezkoumání důvodů. Byla-li shledána příčina špatné docházky např. v péči o nemocného člena rodiny, bylo od trestu upuštěno, zejména v případě zvlášť chudé rodiny). Jak se učily, bohužel nevíme, protože třídní výkazy nebyly k dispozici. Že některé ze sklenářických dětí byly ve škole úspěšné, můžeme usoudit z toho, že ač nemusely chodit do vyšších škol. Stále vzrůstal počet dětí chodících do vysoké či jablonecké měšťanky, ojedinelé se vyskytl i případ návštěvy jilemnického gymnázia. Co se chování týče, nepřekračovalo většinou normu. Případy projednávání přestupků před místní školní radou (jednalo se zpravidla o návštěvu pohostinství a tanečních zábav) byly ojedinelé.

Zajímavé jsou údaje o počtu žáků. Ve šk. roce 1881 - 82 chodilo do sklenářické školy 139 žáků. A to nebyly ještě všechny děti školou povinné, neboť děti z Blanska chodily do školy v Jablonci, z tzv. Hořence do Vysokého, takže v uvedeném roce bylo ve Sklenářicích kolem 150 školních dětí. Pro zajímavost srovnáme s počtem obyvatel: V r. 1910 např. bylo ve Sklenářicích 1013 obyvatel, v roce 1920, tedy o 10 let později, 801. Vývoj počtu dětí má však až na drobné výkyvy stálou sestupnou

tendenci, takže v r. 1949/50 zaznamenáváme pouhých 13 dětí. Kde hledat příčiny tohoto jevu? Jeden z nich lze spatřovat ve zřízení měšťanské školy ve Vysokém (1894 a 1898) - chodilo sem ze Sklenařic v průměru 15 - 20 dětí. Těžko tím však vysvětlíme pokles víc než o polovinu (ve šk. roce 1909-10 69 dětí). K pochopitelnému postupnému snížení došlo krátce po 1. svět. válce, kdy začala chodit do školy válečná populace (ve šk. roce 1920-21 klesl počet na 46), postupný pokles trvá až do roku 1923-24 - 32 dětí. Od následujícího školního roku nastává pozvolný - opět pochopitelný - vzestup, který vrcholil v r. 1929/30 - 54, aby byl opět vystřídán sestupem, jenž se až do konce školy nezastavil. Pokles ve 30. letech byl způsoben hospodářskou krizí a realizací zákona o újezdních měšťanských školách, podle kterého všechny 11leté děti začaly chodit do měšťanských škol.

Charakterizovaný vývoj počtu žáků způsobil, že škola byla střídavě jedno- a dvoutrždní. Poprvé byla druhá třída zřízena v r. 1878. Protože pro ni nebylo ve škole místo, byla až do roku 1882 v pronájmu. Teprve poté, co byl nájem vypovězen, rozhodla místní školní rada o přístavbě školní budovy. Přístavba byla provedena během několika měsíců v r. 1882. Náklady byly hrazeny z půjčky poskytnuté místní záložnou ve výši 1 200 zl. Jako dvoutrždní fungovala škola do konce šk. roku 1921/22, tedy 44 let (tehdy počet žáků klesl na 42). Treba konstatovat, že tyto „idyllické“ poměry trvaly jen díky tehdejší

benevolenci nebo nepozornosti školských úřadů - až do roku 1922 mělo být totiž podle zákona v jedné třídě 80 žáků. Ve šk. roce 1930/31, tedy poté, co počet žáků vystoupil na 50, a co se ohledně počtu žáků „změkčily normy“, byla opět, ovšem jen prozatímně na 1 rok, zřízena druhá třída. Žádosti o prodloužení existence 2. třídy i na další školní rok nebylo vyhověno.

Doc. PHDr. R. Váňová-Tichánková CSc.

V minulém čísle došlo v článku O školství na Vysocku k malému nedopatření - místo „je připraveno paragrafované znění zákona dalšího“ - má být: připravuje se v pořadí již 6. školský zákon. Redakční šotek se omlouvá.

Dykova skála

V hodině literatury 8. třídy jsem zadala otázku: Kdo to byl V. Dyk a proč se říká Dykova skála? Lucie Bartošová a Adéla Ruprechtová vypracovaly zajímavý referát o autorovi.

Viktor Dyk se narodil 1877 v Pšovci u Mělníka. Jeho otec byl správcem mělnického panství, matka pocházela z Jičína. Viktor měl staršího bratra Ludvíka a mladší sestru Hedviku. Absolvoval gymnasium v Praze a přihlásil se na práva. Tam přednášel i T. G. Masaryk. Viktor se již v šestnácti letech pokoušel psát básně. Psal i do časopisu Lumír.

V letech 1921-1924 trávil V. Dyk prázdniny ve Vysokém nad Jizerou. Při jeho toulkách Vysockem se mu

zalíbilo místo, které dodnes po něm nese název Dykova skála. Dyk zemřel v roce 1931 na srdeční mrtvici.

Z jeho četných literárních děl připomeneme:

Zmoudření dona Quichota, Válečnou tetralogii, Krysaře, Země mluví.

Až půjdete na procházku jarní přírodou, až dojdete k Dykově skále, nechte se vám vybaví několik údajů o umělci, který měl rád náš kraj.

L. Halířová

Velikonoční výlet do Saska

Byli jsme pozváni do kraje Lužických Srbů, do Budyšína, na neobvyklou oslavu Velikonoc. V městě Bernsdorf se každoročně na Velkou neděli uskutečňuje procesí ve formě jakési velkolepé jízdy na vyparáděných koních. Jezdci byli oblečeni v tmavých šatech, bílých košilích s motýlky a na hlavách se černaly parádní cylindry. Naleštěné jezdecké boty se blýskaly do dálky. Koně všech barev a velikostí pochodovali v dvojstupech a jezdcí zpívali velikonoční písně. Maje státně projeli po obvodu náměstí až ke kostelu. Neuvěřitelné množství 400 koní na nás zapůsobilo, na takovou atmosféru nelze zapomenout. Diváků přišlo hodně, Srbové stáli na jedné straně a Němci na druhé. Snad, že je to oblast věřících lidí, neprojevuje se tu napětí mezi Srby a Němci. Dozvěděli jsme se, že dost koní s jezdci přijelo i ze sousedního Polska a takovéto přátelství mezi lidmi má být. Příště bychom tu nádhru opět rádi viděli.

Lenka Hrubá 7 tř.

ZAJÍMAVOSTI Z KULTURNÍHO DĚNÍ

Vzpomínka na Zelený čtvrtek 1994

Již po třetí se na Zelený čtvrtek slétli pod altánkem na náměstí „Vrabčáci“, aby pozdravili první paprsky jara. Ano. Opět jsme udělali tradiční trasu na Borovské skály na pasecké Mechovici. Počasí nám přálo, ale na skalách bylo ještě mnoho sněhu. Nic nám to neubralo na dobré náladě. Cestou domů jsme se „středňákama“ - Markétou, Katkou, Lenkou, Petrou a Štěpánem a s nejmladší účastnicí výletu Simonkou a její maminkou Olinou - nasbírali 6 plných igelitových tašek odpadu, který „milovníci přírody“ pohazují kolem cest, po lese, zkrátka všude. Měla jsem radost, že na nás nezapomínají ti, co už dávno netancují „Byl kulatý dvoreček“, dokonce už všichni, mimo Lucky, mají za sebou taneční. A tak s námi byl Venda, Petr, Jára, Lucka, Jitka a Svatka. Škoda, že nás nebylo více. Byl to krásný den, plný sluníčka a radosti. Děkuji vám všem, kteří jste se zúčastnili, za laskavé a milé společenství a za rok, budeme-li zdraví - půjdeme zas.

Sl. Hubačková,
ved. souboru

NA VĚDOMOST VEŘEJNOSTI

Jelikož se dětský den v roce 1993 mimořádně vydařil a všem účastníkům líbil, rozhodl se DS Krakonoš za pomoci všech dobrovolných organizací, městského úřadu a sponzorů uspořádat dětský den ve stejném rozsahu. Přípravu již

probíhají a datum konání je stanoveno na sobotu 28. května 1994 od 13.30 hod. v městském parku. V případě nepříznivého počasí bude náhradní program s pohostěním dětí ve velkém sále divadla Krakonoš. Prosíme jménem dětí každého, kdo může jakýmkoli způsobem přispět ke zduaru celé akce, aby tak učinil.

Pořadatelé

O putování Krakonoše - Tábor.

Dávny sen našich divadelních předků o možnosti vyjet z nacvičeným divadlem za hranice domácí scény se splnil. Současná ochotnická generace má v repertoáru tak výjimečné, silné a dobře zohrané představení O umučení... že se o něm ví na mnoha místech v naší republice. Mohla tedy vyhovět přání Jihočechů a delší zájezd, který se u „kočovných společností“ nazývá šňůra, uskutečnit. Kdo sledoval 1. května večerní televizní zprávy, viděl šot z jihočeské vesnice Želče u Tábora a právě toto líbezné místo se stalo naším dočasným domovem. Dorazili jsme tam 21. 4. t. r. v podvečer a uvítal nás nejen pan starosta Mareš, ale i párek čapů v mohutném hnízdě na komínu budovy internátu, ve kterém jsme po dobu zájezdu bydleli. Cesta byla pěkná, počasí nám přálo (zařídil to asi náš pán hor a jménem), naše země je pořád ještě krásná, zvláště na jaře, a cestovat rozkvetlým krajem bylo potěšením. Nicméně čekala nás na druhý den dvě představení v Táboře, a tak veselé „Dobrou noc“ zastihlo mnohé již odpočívající. Časný budíček a odjezd byl nezbytný, protože první představení bylo již v 9 hodin dopoledne pro školy. Krásné divadlo v Táboře nás uvítalo pohodlnými profesionálními šatnami, dvěma jevišti: velké s moderním sálem a menší komorní se sálem jako v malém Národním divadle a ochotnou partou profesionálních zaměstnanců divadla. Ti se hned jali pomáhat se scénou, kterou dovezlo z Želče

nákladní auto. Oficiálně nás květinami přivítal ředitel divadla a seznámil nás se současným stavem a provozem. Svůj profesionální herecký soubor nemají, zvou si herce, hudebníky a estrádní umělce s hotovým repertoárem, takže mají neustále pestrý program, do něhož byl zařazen i náš soubor. Mohou si to dovolit, pochlubil se nám ředitel, těší se velké přízni okresu i města. Tato přízeň je vyjádřena 5 milionovou dotací ročně, z čehož pohodlně zaplatí nejen profesionální zaměstnance, ale i ty nejdražší umělce a vše, co se týká místních ochotníků. Vyzvali jsme pana ředitele, aby hádal, jak vysokou dotaci máme my. Usoudil, že asi 200.000 Kč na provoz budovy. Po našem ujištění, že je to 5.000 Kč a to je ještě určeno na provoz kina pro školkou, školu a během prázdnin, mírně zkoprněl. Složil nám poklonu za všichni práci zdarma a trochu si postěžoval na liknavost tamějších ochotníků. Dopolední představení ukázalo, že ani v Jižních Čechách mládež o křesťanství valnou povědomost nemá, ale večerní představení bylo excelentní. Nejen že se naši jak se říká „vytáhli“, ale obecenstvo bylo vynikající, vnímavé, naprosto pozorné po celou dobu, ale i náročné a po představení bouřlivě aplaudující. Zkrátka opět se Vysoké nad Jizerou zapalo do povědomí lidí prostřednictvím divadla.

Pro věrohodnost otiskujeme znění dopisu divačky z Tábora, který nám došel hned po příjezdu domů:

V Táboře 25. 4. 1994

Vážení a milí,
v pátek 22. 4. jsem byla mezi těmi, kteří v tábořském divadle shlédli pašijové hry. Můj dojem z tohoto večera byl tak silný, že nemohu jinak, než vám alespoň touto cestou vyjádřit svůj hluboký obdiv a dík za neobyčejně citlivé a působivé ztvárnění legendy o Ježíši Kristu. Skvělé herecké výkony všech účinkujících, překrásný zpěv i hudební doprovod nezůstaly v ničem pozadu za mno-

hými profesionálními divadly. A jestliže jsem si v úvodu dovolila oslovení „milí“, bylo to skutečně od srdce, protože milí a blízcí jste nám všem, kteří s vámi strávili dvě hodiny pátečního večera. Bylo to jako pohazení duše. Vřelý dík za ně. Přeji vám vše dobré, pevné zdraví a hodně spokojených a vděčných diváků a těším se, že vás opět někdy v Táboře uvítáme. Srdečně zdraví a ruku tiskne

Lidmila Plášilová
Pod nemocnicí 2220 Tábor

Tolik o úspěchu v Táboře a výše jmenované paní jsme samozřejmě děkovným dopisem odpověděli, protože uznání nás těší.

Mezi oběma představeními jsme absolvovali prohlídku města včetně podzemních chodeb a při tom si člověk teprve náležitě uvědomí, jak staroslavné město Tábor je. V současné době je střed města překrásně restaurován, pěší zóna desítkami pěkných obchodů lemována a výběr zboží a suvenýrů je nepřehledný. Prohlídku města korunuje nádherný výhled na řeku Lužnici a kvetoucí stráně kolem.

Za zmínku snad ještě stojí večerní (spíš noční) rozloučení s Tábořem. Nekonečné stisky rukou a srdečná pozvání zaměstnanců divadla k dalším pohostinským vystoupením korunoval při nastupování do autobusu jeden tábořský občan. Byl to vrchní číšník z restaurace proti divadlu, kde jsme se na účet divadla v Táboře stravovali - vyběhl a loučil se s tím, že tak bezvadnou partu ještě nezažil a ať zase brzy přijedeme. Vyprávění o Táboře končí. Unavení, ale šťastní ze zdařilého večera odjíždíme do svého dočasného domova, vstříc dalším zážitkům, o kterých čtenářům budeme vyprávět v příštím čísle Větrníku.

Adéla Hanušová

KVĚTEN

Máj, před jehož prvním dnem, dříve před Filipem a Jakubem, se topily na

návřích ohně a střílvalo se. Tu noc měly prý čarodějnice nejvíce moci a jezdily na pometlech. Tu noc také dávají mladenci své vyvolené před okna máj, t. j. oloupanou tyčku smrků nebo břízky s pestrobarevnými pentlemi a výdumky vejce, jehož obsah je vyfouknut, aby skořápka zůstala celá. Které se toho nedostane, udělají to bratři nebo si udělá máj sama.

Ten čas začínaly už poutě, které se končily večer u muziky pranic, což už dnes patří minulosti. Od nás se chodilo do Navarova na Nebevstoupení Páně, kde byla tancovačka u zámečku. Bylo to blíže dvora nad hradem, kde se před lety právali nejvíce Klapandáci, z místa zvaného Klapanda... Byli z Klapandy podle vyprávění starého Pazdernického z jednoho baráku takoví čtyři hrozni chlapi, všichni s takovejma červenějma fousama a ti se vždycky prát začali. To potom měly co dělat sklenice, nohy od židlí nebo celé židle a kdo ví co ještě a také třeba nože a byl-li přítomen nějaký voják na dovolené, ten se také nenechal zahanbit a mlátil do toho bajonetem, jehož ybršvunk si natočil na ruku. Porazená strana potom prchala do noci, nedošlo-li k tomu za světlá, s ohranými límcí a bez klobouků. Druhé takové poutní místo byl Loukov (sv. Stanislava), kde se strhla rvačka obyčejná na sále, na tak zvaném špejchárku. To byl ještě sál po starém způsobu postavený na nádomí hospody, vlastně tedy patro, odkud byl špatný útek. Ten špejchárk byl vlastně v Rybnících. A že se říkalo, že se chodí do Loukova na pouť pro kudly, vyprávěl jednou jeden občan z Helkovic, jakým způsobem se tak odsud kudly nosily. Tak vypravuje: „Nás tam bylo natřísknutých sál, že se ani pořádně tancovat nedalo: Sytováků, Benešováků, z druhé strany Jizery z Bystrého a od nás shora, když se to začalo fackovat a tu se nesla sklenice pod stropem a srazilla jednu lampu. Řku: Od toho pryč! Pustím tanečnicki, ženské beztoho už ječely a

lezly na okna, a dostal jsme se s mnoha jinými šťastně ven a hrnem si to přes Škodějov domů, šťastní, že jsme k něčemu nepřišli, ale já mám celou cestu takový divný pal v zádech, neříkám však nic, až doma tátovi a ten mi povídá, když jsem svlékl kabát: "Bodejť né, když máš v zádech zavírák/kapesní nůž."

Na svátek sv. Jana Nepomuckého, kdysi patrona roboty, se konala procesí s hudbou k jeho pomníku. Při nich celofot, od nás Pepík Pátků, předřikával a ostatní zpívali za ním. Ve vsi každý večer u sv. Jána v hořenci na návsi si ti pobožní pozpívali a pomodlili se za předřikávání starého Hladíka, vulgo Adámka.

V květnu narození lidí jsou prý nešťastní a nešťastné dni v něm jsou : 8. , 10. a 30.

V tomto měsíci se obvykle dokončí jarní práce na poli a vidí se nejraději máj studený a vlhký.

/ Z kroniky „Rok na vsi“ Jaroslava Večerníka, kronikáře a písmáka ze Staré Vsi/.

Archivními dokumenty listuje Jiřina Ďoubalíková

Vážení čtenáři,

v letošním roce uplyne 70 let od založení loutkové scény ve Vysokém nad Jizerou. Při této příležitosti bude začátkem června v prostorách muzea, ve spolupráci s divadelním spolkem Krakonoš, instalována výstava loutek z majetku spolku. Chcete-li se se svými dětmi či vnoučaty vrátit do světa pohádek, jste srdečně zváni.

Výstava bude otevřena do konce října t. r.

Nabídka nových knih v knihovně

Detektivní romány

L. Sanders: Neubližujte mým va-
jíčkům!, J. H. Chase: Eva, D. Francis:
Do černého, C. Dexter: Třetí mile, R.
MacDonald: Mrtvý úsměv, Ed
McBain: Polibek.

Dobrodružné příběhy

G. Goodchild: Jezdec O Neill, Z.
Grey: Černý štít, K. May: Karavana
otroků, J. A. Altsheier: Zlato Apačů,
L. L. Amour: Jezdci úsvitu, T. M. Reid:
Bezhlavý jezdec. Napínavé akční
romány - J. Greisham: Firma, C.
Cussler: Smlouva století, R. Cook:
Sfinga.

Válečná a špiónážní tematika

L. Deighton: Zlaté město, P.
Hutin: Milenci tajné války.

Historické romány

J. Clavell: Šógun, E. Somer:
Templáři, M. Steward: Kouzelník
Merlin.

Lékařské prostředí

G. Schlogel: Knížata krve, M.
Palmer: Vedlejší účinky.

Sci - fi

M. Crichton: Koule, D. R.
Koontz: Půlnoc.

Ženské romány

J. Austen: Anna Elliotová, V.
Javovická: Zámecký román, J.
Collins: Americká hvězda, B.
Bradford Taylor: Síla vůle, J.
Fielding: Až na dno, S. C. Modignani:
Julie se nevzdává, A. Tan: Klub ra-
dosti a štěstí, J. Krantz: Manhattan
bude můj, J. E. Pickart: Vzpomínky.

Humor

R. Fulghum: Možná, možná ne, M.
Šimek-J. Grossmann: Povídky, P.

Urban: S Pivrcem v posteli.

Česká současnost

L. Procházková: Hlídač holubů,
M. Viewegh: Báječná léta pod psa, P.
Frýbort: Vekslák 2.

Mladí lidé a nemoci doby

J. D. MacDonald: Vlčí smečka, Y.
Keuls: Zpackaný život, C. Collard:
Noci šelem.

Židovská tematika

Ch. Potok: Vyvolení.

Psychologický horor

S. King: Osvícení.

Memoárová literatura

O. Suchý: Zavřte oči. . . . V. Men-
šík: Stromeček mého veselého ži-
vota, M. Valtrová: Kronika rodu
Hrušínských, P. Kosatík: Osm žen z
hradu, E. Kolowrat: Zpovědi lehkó-
vážného šlechtice, Highfield-Carter:
Soukromý život Alberta Einsteina, J.
Vinklár: Pokus o kus pravdy.

I. Řehořová

SPORT

Vysoké nad Jizerou přijme od I. 10.
1994 vedoucí objektu tělocvičny ve
Vysokém na celý pracovní úvazek.
Nejlépe manželský pár, žena na celý úva-
zek, muž jako údržbář a topič na 1/2
úvazku. Tato pracovní příležitost je vá-
zána přidělením služebního bytu 1+2 v
objektu tělocvičny.

Informace a písemné žádosti na ad-
resu tajemníka, tel. na MÚ 94 268, domů
94 439.

3. 5. proběhlo 2. stání na okresním
soudu v Semilech ohledně vydání ob-
jektu tělocvičny ve Vysokém nad Jizerou
České obci sokolské. Zástupci tělový-
chovné jednoty předložili u soudu při

jednání doklady, na jejichž podkladě
okresní soud rozhodl, že budova těloc-
vičny nebude vydána ČOS. Jisté pro-
blémy vzniknou pravděpodobně se
změnou vlastnictví přilehlých pozemků,
t. č. majetek TJ.

Z asociace

„Sport pro všechny“

Dnes o těch nejmenších.

V loňském roce bylo z iniciativy ně-
kolika maminek v naší TJ obnoveno cvi-
čení rodičů a dětí více než po deseti le-
tech.

Vedení se ujal hned dvě cvičitelky -
Hana Hylmarová a Edita Vondrová. V
současné době toto cvičení vede
Marcela Králíková. Cvičí tu děti od dvou
do čtyř let s jedním z rodičů, a to každou
středu od 17. 00 do 18. 00 hodin.

Pro cvičitelku je příprava na tyto cvi-
čební hodiny značně náročná. Musí vy-
bírat cviky zdravotně nezávadné a přim-
ěřené věku. Přitom hodina musí být
pestrá a pro děti zábavná. Vlastně se
úplně všechno děje formou hry. Cvičitelka veškerou činnost motivuje
tím, co je dětem blízké (např. zvířátky).

U těchto malých jde hlavně o zis-
kání prvních pohybových dovedností,
cvičením se rozvíjí obratnost a rychlost,
dětí se učí překonávat strach - např. z
výšek, ze tmy, apod.

Kromě toho, že hodně cvičíme na ná-
řadí - t. zv. „opičí dráhy“, děti se naučí
také říkanky, které jsou vhodně dopro-
vázeny pohybem, písničky a tanečky,
seznámí se s jednoduchými dětskými
hrami - na babu, na schovávanou, . . .

No a pokud se rodiče rozhodnou
tímto způsobem trávit s dítětem volný
čas, jistě nelitují. Chvilu v tělocvičně jim
přinesou nejen zábavu a mnoho pěk-
ných zážitků, ale pro děti také mnoho
užitečného.

Edita Vondrová